

Sneeuw

- Winter
- Sneeuwvlokken vallen
- Een bonte kraai riep,
- Dat is nu mijn sneeuw!
- Een ijskoude maan
- Het sneeuwt niet langer;
- Een lange Zwarte
- Die witte reigers
- Ik zag de bloesem,
- Velden en bergen,
- Het sinistere wit van de sneeuw
- SNEEUW
- HET HUIS EN DE HANDEN
- DE WINTER STAAT STIL
- MISSCHIEN ...
- POOLREIS
- DE POOLVULKAAN
- SAY IT WITH SONGS
- Winter
- Winters 1
- Winters 2
- WINTERSTILTE
- SNEEUWVAL
- SNEEUW; WIND; PIJN
- SNEEUW
- Hij snelde toe. Het kind was net gestorven.
- SNEEUW
- SNEEUW
- Liefde smelt als sneeuw
- SNEEUWLIEDJE
- Compactgedroomd,
- Sneeuwpsalm
- WINTERS GEBED
- BESNEEUWD LANDSCHAP
- ADVENT
- SNEEUW
- 'Sneeuw'
- Alleen de sneeuw
- Rondom het vallen van een blad
- 't Hoorngeschal is nu verstild,
- BEVRIJD
- 't Betraande najaar lijkt een weduwwrouw
- Voorjaarssneeuw
- Bij een bezoek aan de berg de Taiping
- De noordenwind
- Sneeuw op de rivier
- Gezegend
- Slechts halverwege

- Zelfs een paard
- Ik ga zo ver mogelijk
- Een dorre rietkraag
- Te wit om door te gaan
- Jachtsneeuw
- Wit op wit

WINTER

De sterren wintertintelen
 en de maan
 doorschijnt de melkwegnacht.
 Het kraakt van sneeuw op de aarde
 waar ik ga,
 een nieteling, een adem wit,
 een ademdamp van liefde en poëzie.

Ida Gerhardt

Sneeuwvlokken vallen
 op eenden in een oude
 vijver, des avonds.

Shiki

Een bonte kraai riep,
 en toen riep hij niet verder
 in de avondsneeuw.

Arö

Dat is nu mijn sneeuw!
 als ik dat denk, weegt hij licht,
 die laag op mijn hoed.

Kikaku

Een ijskoude maan
 schrijft schaduwen van bomen
 over het sneeuwveld.

Kubutsu

Het sneeuwt niet langer;
de vlokken op de struiken
schitteren in de nacht.

Röka

Een lange Zwarte
streng rivier, voortstromend langs
besneeuwde velden

Bonchö

Die witte reigers
- zonder hun kreet: een sneeuwvleug
tegen de hemel.

Sökan

Ik zag de bloesem,
de maan - nu ga ik schouwen
het schoonste: de sneeuw.

Rippo

Velden en bergen,
de sneeuw heeft ze genomen,
en niets is over.

Jösö

Het sinistere wit van de sneeuw. De lage, grijze zoldering van de hemel. De wolken als neergeslagen dieren over de daken. De vaalheid van de vleugel of de ruimte als een metalen plaat boven onze hoofden. Stad van bleek gewoeker. Anderen zullen naar je kunnen kijken met een blijmoediger hart. Nooit de vogel die nooit rust of verblijf in je vond.

Jose Angel Valente

SNEEUW
in memoriam Hans Henny Jahnn

De sneeuw jaagt,

het grote sleepnet van de hemel,
het zal de doden niet vangen.

Nu heeft de sneeuw zich
weer bedacht.
Hij stuift van tak tot tak.

De blauwe schaduwen
van vossen loeren
vanuit de hinderlaag. Ze ruiken

de witte
keel van de eenzaamheid.

Peter Huchel

HET HUIS EN DE HANDEN

Twee handen waren als een huis.
Ze zeiden :
trek bij mij in.
Geen regen, geen vorst, geen angst.
Ik heb in dat huis gewoond
zonder regen, zonder vorst, zonder angst
tot de tijd het af kwam breken.

Nu zwerf ik weer langs de wegen.
Mijn jas is dun. Er is sneeuw
op komst.

Rolf Jacobsen

DE WINTER STAAT STIL

Schrijf de winter staat stil, lees een dag zonder dood
spel de sneeuw als een kind, smelt de tijd
als een klok die zich spiegelt in ijs

het is ijskoud vandaag, dus vertaal wat men schrijft
in een klok die niet loopt, in het vlees
dat bestaat als sneeuw voor de zon

en schrijf hoe haar lichaam bestond en zich boog
gelenigd in vlees en keek achterom
in het oog van vandaag, en lees wat hier staat

de zon op de sneeuw, het kind in de slee

het dichtgewaaid spoor, de onleesbare dood -

Gerrit Kouwenaar

MISSCHIEN ...

Licht als een woord onder woorden
Heb ik het lam van onze ontmoeting geweid:
Je gang van sneeuw je stem van blauw je ogen
Kleine lekken in de tijd

Op paddestoelen van geluk gezeten
Hebben wij lucht als brood gegeten
Hebben wij zon als wijn gedronken
Hebben wij kruimels van stilte vergaard
Tot een witglanzende bruiloftstaart

Wij kwamen uit gangen van misverstand
Uit kamers vol vingers vol kogelgaten
Wij hebben de deuren gesloten
Wij hebben de ogen geopend

De wereld was onze adem
Onze adem een vlammeende vogel
Onze vogel een eenzame ster
De ster een kleine planeet
Een gouden schommel voor twee

Misschien is er een dijk gebroken, misschien
Een kat verdronken, een mens gestikt
Misschien heeft men geschoten, vermoord, gewroken, misschien
Is Atlantis opnieuw verzonken ...

-dit is, dit blijft, dit is gebleven
Daarom heb ik dit vers geschreven
Licht als een woord onder woorden

POOLREIS

De zon zinkt nooit terneer,
't Bestendig licht wordt steiler
En stralender, toch ijler
Dan in de wereld weleer.

Sneeuwen ijsvelden flonkren,
Eindeloos hermelijn,
Wij zijn de eenige donkren

In de witte woestijn,

Waar een volstrekke vrede
Besterft, alleen begaan
Door honden, mannen, sleden,
Smalle karavaan.

Door allen vergeten
Die hen kenden op aarde,
Door den drift bezeten
Naar het einde der aarde.

J. Slauerhoff

DE POOLVULKAAN
Barre verlatenheid
Duldde ik eeuwen reeds,
In gelatenheid
Trotsch en uitgebrand.

Wolken sneeuwen steeds.
Zwaar en eindeloos;
Wit en eindeloos
Ligt het poolland rond.

't Laaiend Noorderlicht
In staalharder nacht
Houdt in mij de hoop
Dat een langre schicht
Mij inééns losscheurt uit mijn krater

En in v]ammenv]oed
Al het eeuwig ijs
Smelt tot groen, schuimbekkend water,
Waar ik rood en donker uit verrijs.

J. Slauerhoff

SAY IT WITH SONGS

Scheef valt een sneeuwvui door de vale middag.
Stadstuinen worden grauwwit, pleksgewijs:
De natte grond verdoet de zuivre sneeuw.

Voor een der matte ruiten staat een man
Met geel gelaat en ingevallen wangen
Om scheeve en stompzinnig starende oogen.

Hij staat roerloos, maar voelt zijn lichaam kreunen;
"Wat heeft mij hier gebracht? Ik hoor hier niet,
Allang behoorde ik in 't graf te liggen.

"Weet jij niet wat dat is; niet kunnen sterven
Ver van Mongolië, van de eenige plaats
Waar ik kan rusten in de moedergrond ?"

Maar hij blijft staan, wil niet naar Tsjita gaan.
Dan valt hij met een slag als zand ineem,
Want zijn gebeente wrong zich los uit 't vleesch.

En zijn geraamte staat bij hem, gebogen,
Een schim, voortijdig en met pijn geboren,
Met vleesch beflard: afgrijselijk verwijt.

J. Slauerhoff

WINTER

Noodlot en sneeuw
En ik achter mijn paar vriendelijke maskers
Bouw dan mijn stad, mijn stad van gekleurd glas,

Spreid ook de kleden van mijn landschappen uit
En zoek naar de dronken landloper van de zon
En naar een waaien, een beekbedding, een even
Geeuwende bloem,

Dus naar een traag en zacht zich opende vrouw.

H. Andreus

WINTERS 1

Kinderen spelend
in de sneeuw. Zonder heimwee
zit ik binnen
in mijn stenen winterjas.

Zonder heimwee:
het kind dat ik was,
het is niet eens dood en begraven,
het heeft nooit bestaan .

Maar ik merk dat mijn blik

nu het laatste zonlicht
van de ramen likt

in bijna beschamende gretigheid,
goed voor nog hoeveel jaar?

De kinderen zijn naar huis gegaan.
Nieuwe sneeuw vlokt
in het geluidledige neer.

H. Andreus

WINTERS 2

De akkers goor van verregende
en weer opgevroren sneeuw.
Vrek, zeg ik tegen het daglicht.

Een man die ik eens kende,
een dichter van milde verzen,
dacht het meest aan de dood in de zomer:

dat bolle groen, dat gekwetter,
dat opgeklommen licht;
't besef dat het niet lang kon duren.

Mij neemt het, als meer gebruikelijk,
nu waar: letter na letter
teken ik weigerachtige woorden,

en lees ik uit mijn liefste boeken
de oude bezweringen op,
is er niet één die werkt.

H. Andreus

WINTERSTILTE

De grond is wit, de nevel wit,
De wolken, waar nog sneeuw in zit,
Zijn wit, dat zacht vergrijzelt.
Het fijngetakt geboomte zit
Met witten rijp beijzeld.

De wind houdt zich behoedzaam stil,

Dat niet het minste takgetril
't Kristallen kunstwerk breke,
De klank zelfs van mijn schreden wil
Zich in de sneeuw verstoppen.

De grond is wit, de nevel wit,
Wat zwijgend tooverland is dit?
Wat hemel loop ik onder?
Ik vouw de handen en aanbid
Dit grootsche, stille wonder.

J. v.d. Waals

SNEEUWVAL

Al
Dalen de vlokken,
Dalen de luchtige vlokken en lokken
Mijn ziel met geruischlooze vreugde in stillen,
onhoorbaren val.

Dicht
Sneeuwt aan den hemel,
Sneeuwt aan den loodgrauwen hemel gewemel
Van volle, van koelblijde blankheid in feestelijk,
zachtgedempt licht.

Traag
Reikt mijn begeeren,
Reikt mijn afgunstig begeeren, te keeren
In tot de sneeuwkoele, diepe, volkomene ruste omlaag.

J. v.d. Waals

SNEEUW; WIND; PIJN

Sneeuw
Sneeuw, voetstappen en brieven
van wie ver weg zijn, verder
dan van de maan deze regels,
heilige sneeuw, sneeuw over ons
nu en in het uur van onze dood. amen.

Wind

Wind,
die de mond dichtwaait

laat vallen het blad
bij ons blijft van de slag
van het autoportier tot het graf.

Pijn
De leeuw brullend tegen de tijgergestreepte pijn
van de kogels (pie-p pie-p) fluitend in zijn warm lijf
wou een muis zijn, als een piepende muis klein
(zoveel kleiner) kreunde hij (zoveel kleiner de pijn).

H.H. ter Balkt

SNEEUW

... het oude is voorbij gegaan,
ziet, het is alles nieuw geworden. 2 Cor. 5:17b

Toen sneeuw openbrak de ogen,
dien versen morgen,
voelden mijn kleren vreemd en koel
bij het aankleden, een geluksgevoel
maakte elke handeling ingetogen:
bedachtzaam en overwogen
heb ik me langzaam gewassen,
of iets heiligs me zou verrassen.

Ik vond je beneden al aan 't zorgen.
Je stond voor de open kachel gebogen,
waarin houtjes waren geborgen,
klaar om te worden aangestoken.
Je had dezelfde gedachte.

De kamer stond op een wonder te wachten;
het plafond lag betogen
van blauw ontwaken;
het bleef eeuwig bij achten.

We hebben bezit genomen
van elkanders huivering,
achtgevende op de hunkering
daarachter ...

Gerrit Achterberg

Hij snelde toe. Het kind was net gestorven.
Hij hurkte in een hoek en werd zo koud

als sneeuw. Hij noemde zich Elia, oud
kind. Zong: het sneeuwt, het sneeuwt tussen de korven.

Waar is de sterkte die men overhoudt
als uit de leeuw de honing is geworven?
De sterke neemt en eet. Tot hier gezworven
kwam hij niet verder dan een rekenfout.

Taal kent het pathos. Hij was in taal thuis:
hij noemde haar zijn moeder - die bewaarde
al wat zij hoorde in haar hart. Hij riep:

sta op. Hij stond op. Liep naar buiten. Liep
het dorp uit. Met de vinger 'beenderaarde'
in de sneeuw schrijvend, en 'geboortegruis'.

C.O.]ellema

SNEEUW

Ergens zei iemand het sneeuwt
al en de dag is in een doodshemd
voorbijgelopen zonder op
of om te zien het laatste schip
met overwonnen dromen is zojuist
zonder bestemming vertrokken om
in een land zonder achterland
aan een zee zonder horizon
tegen de kademuren van een
gevreesd maar nog onuitgesproken
onbegrip roestend voor anker te gaan

het is te laat om nog iets te beginnen
door alle kieren wringt een grijze
compacte mist naar binnen ergens
zei iemand het sneeuwt al.

II

De morgen in witte gesteven
kieren een oosterse begrafenis
de partituur van de hemel is
maat voor maat in mineur geschreven

stoelen worden fossielen
de mensen zijn uitgestorven
de warenhuizen zomerlicht
staan uitverkocht of leeggestolen

de uren slaan in onverholen
doodsangst open en dicht.

Ellen Warmond

SNEEUW

Het sneeuwt. Om de weemlende stilte begeven hun vleugels den winden.
De onzijdige hemel is niet te vermurwen gelijk het bestaan.
-De rechtvaardige sneeuw valt over versmaden en over beminden.
De sneeuw valt over de stenen waaronder de doden vergaan.

J.C. Bloem

LIEFDE SMELT ALS SNEEUW

Liefde smelt als sneeuw
wordt door de aarde opgezogen
komt weer boven
manen, zonnen later,
als de kleur van gras
of de geur van schimmel in een kelder.
.....

Remco Campert

SNEEUWLIEDJE

Ik: zag je treden
Over de blankte,
Waar de weekte en de
Rijzige rankte
Van uwe leden
Teer afteekende -

De sparren alle
Bloeden toen wonder'
Wit bloesemend open.
De grond er onder
Was van gevallen
Bloesems bedropen.

M. Nijhoff

Compactgedroomd,
ademwit staan we
aan de sneeuwpoort.

Een staarboze erratische heilige
citeert uit het verschrevene
wat de staf over ons breekt.

We gaan trappen op en af
van onsterfelijkheid tot stof.

Jacques Hamelink

SNEEUWPSALM

Vandaag noem ik Jou sneeuw,
Jij onuitputtelijke Schepper,
vergankelijk sterrekristal,
dat de naakte akkers bekleedt,
voor de zwervers de weg verstopt
en de armoedigste hutjes
vult met geborgenheid en inkeer.

Zwervende Jij, die voor de bomen ballast wordt,
die de dappere kraaien naar buiten gooit
de stilte in, en de dieren
uit de bossen naar de mensen toedrijft,
die de hulpeloze hulpelozer maakt
en de hulpvaardigen vaardiger.

Geluidloze, die het vertrouwde ontvreemdt,
zal Jouw volheid ons begraven,
zullen vloeken de lofprijzing verstikken?
Morgen misschien al zal Jouw wit ons
verblinden en begin Je te ontdooien.
Heerlijke! Dan noem ik Jou zon.

Christine Busta - Oostenrijk

WINTERS GEBED

Sneeuw de bomen
sneeuw in het haar van mijn ogen
smelt toch vandaag nog niet.
Sneeuw in de schoot van mijn moeder
sneeuw in de hand van mijn vader
smelt toch vandaag nog niet.
Jij bent vandaag onze schoonheid
Sneeuw in het haar van de bomen
Sneeuw in de schoot van de vrouw
Sneeuw witte sneeuw in mij
Smelt toch vandaag nog niet.

H. Oosterhuis

BESNEEUWD LANDSCHAP

Het ijle glaswerk van het middaguur
Bomen van rood glazuur
Archaïseren de sneeuw
Het licht staat hoog en puur
Als de voetstap van een verpleegster

Men moet dit langzaam leren :
Er zijn geen goden en de waarheid
Is niet van sandelhout gemaakt
De passie is eenzelve als een menhir
Er is geen schaduwen geen lichaamswarmte
Er is geen echo en geen weerschoon
Er is geen lijn van nu naar weer-nu
Er is geen pijn met bladzij zoveel
Er is geen rijm op leven
Het hart heeft geen geschiedenis

(het ijle glaswerk van het middaguur
de sneeuw een metropool van stilte
en de organen ingedeeld naar rang en ras)

Men moet dit langzaam leren :
Men moet dit leren met handen als de ceremonieuze spiegels in een rococopaleis
Men moet dit leren het voorhoofd een stenen bassin waarin pronkzieke duiven
hun weerga van pronkzucht betichten
Men moet dit leren als de litanie van zand en zand
Men moet dit leren met het maagdelijk ritueel van klimrozen
De gestyleerde adem van een basilisk

Men moet dit leren als een vergezicht
Men moet dit leren met de ernst waarmee een drachtige wolvin astronomie
studeert
Met het geduld waarmee de wijn in grijze kloosterkelders een god schept naar
zijn eigen beeld
Men moet dit leren als de groepsmoraal van wilde eenden
Als de lucide liefde van een vogelspin
Als het vóór-ijlen van een distichon
Men moet dit leren met de roerloze trots van een reiger
Men moet dit leren de schouders symmetrisch
De lippen geslepen
De ogen
Exakt en teder als een kaukasische dolk

(de hemel vorsteljk van bouw
de lucht een kitteling van pauweveren)

Men moet dit langzaam leren
Men moet dit langzaam leren
Men moet dit leren als een naam
(maar wie leert er nog namen
wie heeft er nog tijd voor namen
wij leren de astronomie van hoeden
de teleskopage van woord in waard
de funktieverdeling van mond- en vrouwzeer
de kybernetiek van tafel en bed
wij leren het in en het uit van de treinen
wij leren de straten maar niet de pleinen
het scherp van een stem maar niet zijn gevest
de vlam van een blik maar niet zijn kristal
wij leren de massa en de gratie
maar niet hun kruisiging
wij leren de som en de multiplicatie
maar niet de verenkeltvoudiging)

Men moet dit leren langzaam als een naam :
Het is

II

Het is

Niet de gevilde god niet
De Gevilde huilend
In de ijzeren schroef van de ijzige stilte

In de withete buik van de gietijzeren stier
Een rose beest van waanzin
Zo modern

Het is
drie uur, geloof ik
de sterren schijnen op klaarlichte dag
de sterren zijn scherpe witte messen
ik heb je nog nooit zo menselijk gezien-
liefste, betoverde bulldog
(ik moet je fotograferen)

Niet de Verstilte:
Hij de spitse niet, de witte muis, de lotusbloem
De zwevende op een boek als een tapijt
Met de glanzende glimlach van paraffine
De zwevende op een boek als water :
Waterwandelaar, pierrot, poëet, gedresseerde
Zeehond op het klappend wereldboek

-En Hij niet de Zitter, de wereldbuik
De luisteraar met het hangende oor der wijsheid
De eter van stilte als rijstebrij
De hoeder van het oliën geheim der vier kwartieren
Genaamd 'de draaideur der geschiedenis'

Het is
Dat is
Een ruimte zonder heiligen
Een ruimte zonder kengetal
De oude stad niet met de vier koperen ruiters trompettend
Als olifanten rond de zwarte put van de moederschoot
En niet de snorrende driehoek van de nomadische luchteters
Ikaros stijgend, Ikaros vallend
-een rat, een woord, de dood gemaskerd, hooggeschoeid
En de wind bewegend in de purpre gordijnen

Het is
koud, geloof ik
je handen zijn haneogen, ingrijpende spiegels :
ik zie een lichtrode japanse prins
een open borst vol prentjes, een navel in sierschrift
kijk, met een gouden lever, een erepoort
sssst

Dat is
(misschien: een zadelvormig ei

een gouden haan van overmorgen
en overmorgen een sterrebeeld
een voetstap als een tornado
-of wie weet hebben zij gelijk die zeggen:
'gewoon een vis in een vogelkooi'-)
De wreedheid die geen gezicht heeft
Zoals een fotograaf geen gezicht heeft
Zoals een explosie geen gezicht heeft
Maar een kuis profiel van watten;-
De binnenwaartse sprong, een daverende leegte
Verbaasde, verglaasde
Verlamming

Het is
Dat is
Zien: het voorhoofd een schild, een bark
Weten : een onmerkbare verdikking
Zijn:....
Dat is
Een lang mes, een zeer langzame vis
Een dom als een brandende hooimijt
Een verschrikkelijke aandacht als een moederwarmte

Een ruggegraat :
Engelachtig, engelachtig opgeschroefd
Een woedende trompet
Stilte
Ja

III Woorden van brood...

(Guillaume van der Graft)

Woorden van steen:

Niet de verduurzaamde, niet de gebeitelde liefde
De hals de heilige toren en de stenen welpjes, de borsten
Niet de betonnen zweeps slag van de atletische schoonheid
En geen altaar, geen pyramidale dood
Geen huis van marmeren poorten op blauwlinnen luchten
Napoleon laveloos onder de rozen op 't binnenplein

De stenen tafelen dan, de runen ? Spijker-
Schrift van het hart, de tweekoppige adelaar
Die zijn welsprekende klauwen haakt in de horizon
Dromend van 't duizendjarige rijk?
'Het hart is een hamer,' spreekt Hammoerabi, 'langs
Wolkloze wegen gaat de hamer het hart

Geharnaste vrede stichtend, grenzen stellend.'
En de lieflijke slang 1 Vermorzeld onder de hak der wegenbouwers.
De klappertandende vogels 1 Verjaagd naar de engelenbak.

Maar Herakles, de bastaardheld, de rattenvanger
Het waswif Herakles met de ontblote dijen -
Hij hangt gespietst aan de gehoornde horizon
Bloedende lap aan de gehoornde horizon :
'Dank u, Hoogheid,' zegt de oude dichter buigend
En knoopt zich aan Zijn nachtelijke darmen op
'O haan, o morgenrood,' zeggen de zwartgezichten
En hurken smakkend voor het vetting doodshoofd
Morgen

('Laten de lieve, kwijnende
vlasblonde meisjes
de poëzie
gaan hâten')

De stenen spreken een taal
Die niet voor de meisjes is
De stenen spreken een taal
Niet voor de vromen, niet voor de goedwillenden
De stenen spreken een taal
(de poëzie is een gloeiende bol
de poëzie is een woedende maagzweer)

Donker en afgezonderd
Schroeiend en onverstaanbaar
Vuistdikke eierschaal
Kolom van zwijgen
Gezichtloze, zwartgeblakerde
Engel het woord

Paul Rodenko

ADVENT

Zoo stil, zoo stil - nu kan het sneeuwen
op d'aarde, die, tot slaap bereid,
vergat de heugenis van eeuwen
en niets verwekt in dezen tijd.

Waar zijn uw eerezucht, angst en droomen,
de liefde en haar ijdelheid?
Zaagt gij wel ooit een winter komen,
in doffer deemstering verbeid?

Verwacht niet meer! - gij moet het dulden,
dat alles naar de bodem buigt.
Het bloed, dat eens de harten vulde,
heeft niet de zielsdrift overtuigd.

Verwacht een kind - en die zal stralen
aan Jesse, aan zijn stam en stok.
Wanneer de witte sneeuw wil dalen
legt hij ze voor u, vlok na vlok.

De weg, de waarheid en het leven
zijn van dien sneeuwval geplaveid.
Geen mensch kan minder aan hem geven
dan honger naar zijn eeuwigheid.

Jan Engelman uit: Het Bezegeld Hart, 1937.

SNEEUW

In deze sneeuw ben ik een tekening.
Een plaat, waarop ik langzaam levend ben.
Er is geen onderscheid tussen de boom en mij
dan dat ik hier en daar bewegend ben.

Verzonken in het eindeloze wit,
dat om mij ligt geopend, ben ik dit.
Bevangen door dezelfde zuiverheid,
waar in de verte ook een kraai op zit.

Gerrit Achterberg

'SNEEUW'

Wij hebben niets meer dan het witte blad van noode,
waar - zooals zuiver sneeuwen op de aarde dwaalt
de overluchtsche vlucht van de gedachte daalt,
door ééne wenk der wimpers tot dit uur ontboden.

Wij waagden éénmaal ons, het overvele ontvloden,
in 't hart der stilte, wit van een volstrekt gemis.
Waar aanvang nam wat thans dit levend sneeuwen is,
hebben wij niets meer dan het witte blad van noode.

Ida Gerhardt (ca. 1950)

ALLEEN DE SNEEUW

Ik denk aan God en niet zozeer
aan sneeuw. Dat is niet waar.
God denkt aan mij en hij vreet mij op.
Niemand denkt aan om het even wie.
Een kleine kar gaat door de straat.
Sneeuw valt als hij valt.
God is een volkomen vreemde, door niets geplant.
Ik zou mijzelf willen planten als een wilg.
Ik zou mijzelf willen planten als het gras.
Om dan daarop neer te vallen als de sneeuw, zacht.
Het zou inslapen en ik zou Gods deken onthullen, mijn
Huid, en zou verdwijnen over straat, in de nacht.
Gisteren kwam ik langs een deur.
Een klapdeurtje, van knie tot borst.
Ik wilde weten of er een engel was daarbinnen.
Het was alleen een oude man met een sombrero.
Met donkere huid en nog donkerder ogen.
Ik schonk mijn tequila te vol.
Ik sloeg hem achterover.
Het geluid was anders dan
Dat van water uit een kraan.
Ik moet tequila drinken.
Ik moet een boom zijn, geplant in de aarde, en stoot de deur open.
Ik moet de engel tegemoet gaan.

Tomaz Salamun

III

Rondom het vallen van een blad
zijn licht en lucht en uurslag
ijler. Het laatst bewegen spaart
een zilveren ruimte uit, gaat
open als een kinderoog, draalt
in verwondering om nieuwe staat
van vrijheid, wiekt even op maar
wijkt snel uit, bevreesd, omdat
de boom nu oud is. Het pad
beneden staat vol sporen naar
een nieuwe, zegenende dageraad:
sterven, inkeer, sneeuwen overgaan
in bronkracht, ongeschapen klaar.

Gabriël Smit

't Hoorngeschal is nu verstild,
Raadsels in 't hart zijn gebleven,
Herfstsneeuw komt luchtig en mild
Over het croquetveld zweven,

Ruis nog maar voort, laatste blad!
Kwijn nog maar, laatste gedachten'
Nooit wou 'k verhinderen dat
Hij, die zo vrolijk was, lachte.

Ik heb de dierbare mond 't
Bittere grapje vergeven...
O, als je morgen hier komt
Over de sneeuw witte dreven,

Dan gaan de kaarsen aan die
's Middags het vriendelijkst stralen,
En uit de oranjerie
Zullen we rozen gaan halen.

Augustus 1910, Tsarskoje Selo
A. Achmatova

BEVRIJD

Frisse sneeuw verstuipt langs de voren,
't Pijnbos wuift in de frisse wind.
Geen vijandige stap meer te horen
In mijn land dat zijn rust hervindt.

Februari 1945
A. Achmatova

't Betaande najaar lijkt een weduwwrouw
Die, in het zwart gekleed, het hart doet schromen.
De woorden van haar man gedenkend, diep in rouw,
Laat zij haar tranen almaar stromen.
Zo gaat het tot de stilste sneeuw zich vlijt
Over die treurende, vol medeleven ...
Vergetelheid van pijn en zaligheid -
Daarvoor je leven zelfs te geven.

15 september 1921, Tsarskojee Selo
A. Achmatova

Lied van witte sneeuw, ten uitgeleide van administratief- assistent Wu bij zijn
terugkeer naar de Hoofdstad

De noorderstorm rolt aarde op en witte grassen breken: De Hunse hemel, Achtste
Maand, en stuiven doet de sneeuw!

Opeens was midden in de nacht een lentebries gekomen: Op honderd bomen,
duizend bomen bloeit de perebloesem!

Zij dringt door paarden deurgordijnen, weekt door zijden klamboes,
Geen vossenbont is nu nog warm en zijden dekens slinken.

De generaal is niet in staat een hoornen boog te spannen.
De resident kan door de kou geen ijzeren harnas dragen.

In elke richting op de steppe: honderd voet van ijs.
De droeve wolken, zwart en zwaar, zijn duizend mijl gestold.

Het hoofdkwartier bereidt een feest want iemand gaat terug,
Met Hunse citers, platte luiten, Tibetaanse fluiten.

De late sneeuw danst driftig neer op de kazernepoort,
De storm rukt aan de rode vlag: bevroren en onwrikbaar.

Bij Luntai's oosterpoort doen wij u uitgeleide,
Nu u vertrekt bedekt de sneeuw de Hemelbergenweg.
Waar bergen keren draait de weg zodat we u niet zien
En in de sneeuw blijven alleen de sporen van uw paard.

Voorjaarssneeuw

Het nieuwe jaar bleef nog geheel van geur en bloei verstoken,
De Tweede Maand verrast ons pas door gras dat uit gaat lopen.
De witte sneeuw is kwaad omdat de lentekleuren talmen
En stuift met opzet door de bomen als hun bloesembladjes

Bij een bezoek aan de berg de Taiping

Stenen zo steil: de hemel wordt gedeeld,
Bomen gekruisd: de zon is onvolledig.
De koele beek doet voorjaarsbloesems vallen,
De koude rots behoudt de zomersneeuw

Kong Zhigui

DE NOORDENWIND

De noordenwind is o zo koud,
De sneeuw die valt is o zo dik-
Als jij aan mij je liefde schenkt,
Neem ik je hand, ik zal je volgen!
Je bent zo sloom, je bent zo traag
En het heeft haast!

De noordenwind, die snerpt en joelt,
De sneeuw die valt dwarrelt en stuift –
Als jij aan mij je liefde schenkt,
Neem ik je hand, ik word je vrouw!
Je bent zo sloom, je bent zo traag
En het heeft haast!

Er is niets roder dan de vos,
Er is niets zwarter dan de raaf-
Als jij aan mij je liefde schenkt,
Neem ik je hand, ik deel je wagen!
Je bent zo sloom, je bent zo traag
En het heeft haast!

Uit de Oden van Bei

SNEEUW OP DE RIVIER

Honderd heuvels – vogels vlogen heen,
Duizenden paden – zonder spoor van mensen.
Eenzaam een boot: onder strocape en riethoed zit een oude man
Alleen te vissen in de sneeuw op de koude rivier.

Gezegend,
is deze zuidelijke vallei
waar een zachte wind waait –
vage geur van sneeuw.

Matsuo Basho

Slechts halverwege
Naar de oude hoofdstad,
En boven mijn hoofd

De wolken, zwaar van sneeuw.

Matsuo Basho

Zelfs een paard
Is een gebeurtenis,
Ik moest wel stoppen om te kijken
Op deze besneeuwde ochtend
Basho

Ik ga zo ver mogelijk
Hoe hoog de sneeuw ook ligt
Tot ik struikel en val,
Kijkend naar het witte landschap.

Basho

Een dorre rietkraag
overal waar sneeuw glinsert
het spoor van de wind

Suzuki Michihiko

TE WIT OM DOOR TE GAAN

Het sneeuwt. Het is bevroren water,
het is verloren tijd, het is

andersomtaal, een zwijgzaam praten,
licht vallend uit de duisternis.

Het sneeuwt, het heeft met dood te maken
en met de klokken van voorbij,

er ligt vergeving op de daken
er is een toekomst buiten mij.

vd Graft

JACHTSNEEUW

weg naar een begrafenis
Ik moest naar Vorden toe. Een
Een lange reis naar Vorden.

Uit de trein zie ik hoe
wit het geworden
is, hoe afschuwelijk rein
heel de Veluwe
uitgewist, opgedoekt.

Ik zie het laatste schuwe
licht over de kop slaan.

Een overlevende,
zo zit ik hier,
aan het raamvizier,
het lood van de nacht
al onder de leden,

in de jachtsneeuw op weg
naar een reeds dode,
diens koude vrede

G.vd Graft

Wit op wit

Langzaam ongeduldig
valt de sneeuw

het is de sneeuw van vorig jaar,
het is de sneeuw van volgend jaar,

langzaam ongeduldig
schrijft de sneeuw

de bladzij van dit jaar
weer open.

G. vd Graft

17 juni

En nu zal die sneeuw altijd blijven,
niet verlost en niemand ooit verteld.
Tegen de avond bevriest daar hun spoor
in een uur, een jaar, een staat, provincie.

En nu zal dat gezicht altijd blijven,
eeuwen door regendruppels gegeseld,
eentje rolt van een wimper naar de mond
op een leeg plein, in een ongenoemde stad.

Czeław Miłosz

ERIK SATIE

Als een slee door sneeuw
als een pingelende pink
als een storm in een vergeten glas
ranja
3 x 'als' en nog niet gezegd
wie Satie is
die te jong was
voor deze wereld van oud brood.

Ik zet zijn Sports et Divertissements op
20 bewijzen van lichtvoetigheid
en schrijf:
als een oude dame in een speeltuin
als vogeltenen in verse aarde
als doe als da
schreeuwt mijn dochter
en ja
c'est ça
c' est Satie.

Bernlef

DOOI

De schaatsers kris en krassend op het ijs
de trippelsprintjes van een spreek
wat anders wegijlt blijft nu liggen
stil veldje vol tekens in de sneeuw

Een blauwdruk van immens gescharrel
half afgemaakt in weggevlogen taal
zo vormden vlokken dalend onder nul
de grond voor een verhaal dat op het punt
van pointe in dooi uiteenvalt en weer kaal

Bernlef

ANONIEME FIETSER

Het smalle bandenspoor
doodgelopen in de rand
komt aan de andere kant

van de plas tevoorschijn

Het strand is twee voet lang
ik staar naar het verdwijnpunt
van de anonieme fietser
takken van eeuwenoude bomen
staan mij in het gezicht te lezen
is stilstaan beter dan bewegen?

Ik trap erin met opgetrokken knieën
ik wil een fietser worden
voor altijd fietsend in een plas

*

Waar alles wit en licht was
mislukte geen enkele foto

Eigenlijk steeds dezelfde
twee mannen op zoek naar een landschap

Hier wroet Fraenkel met zijn schoen
aandachtig in de sneeuw

Andrée met kepie en stok iets achter hem
blijkt nog als leider in de lens

Wist hij het al (Nils Strindberg niet
hij hield het toestel stil) hoe oeverloos

Hun dwaaltocht was die hier
in kaart gebracht lijkt op een web

De wereld steeds meer een blinde vlek

*

Vele laatsten. Hij was de fotograaf
Nils Strindberg, 25 jaar, maar

Op deze foto staat hij zelf
op snor na onherkenbaar

Twee touwen binden hem aan de slee
ook deze staat in het Andrée-museum

Voorzichtig prikt hij in de sneeuw
op zoek naar spleten in het ijs

De laatste maal dat licht hem trof
rechtop - hij zou de eerste worden

Wegsnieuwend in zijn eigen camera

Bernlef

SEDIMENT

Sneeuwbuien van skeletjes
trekken over de bodem van de zee
sediment dat eeuwig in beweging blijft

Een val van een dak
een gooi naar het hoogste
in dezelfde warreling opgenomen

Thermiek en golfstroom staan mij
mild een marge toe, een levenslijn,
en laten die dan los.

Bernlef

WOLF

1

Het hele land een raderwerk
van voorzieningen, voorschriften

Maar nu ondergesneeuwd

Een grasgroene brievenbus aan een paal
Het dagblad in zijn wikkel
De wielsporen van de postbode

Het sneeuwt op de voorpagina

Laatste wolf trekt in noordelijke richting
waar de telefoondraden zwijgen
en een volautomatische centrale voortbewogen
door een kunstmatig aangelegde waterval
zijn stroom naar alle onbewoonde huizen stuurt

Laatste wolf in noordelijke richting
waar buslijnen afbreken als dorre takken
en het sneeuwt in een lege melkbus
in het saffraangele paardengebit

Laatste wolf, hoor hem hijgen
terwijl je de krant krakend openslaat

en het raderwerk inkijkt

Een recept voor spaghetti all' oglio
Een safari naar Dakar

Hoor!

Het klinkt als tandwielen onder een deken
een dof malen als van ondergrondse motoren

Een wolf gevolgd door een helikopter

Alsof hij weet waar hij heen gaat
meldt de reporter hoog boven
de boomgrens en verliest
hem dan uit het oog

2

Nu niets meer over hem wordt vernomen
zie ik hem komen: wolf aanhollend
tussen kale rotsen

Het laatste huis, dan is hij alleen
met de sneeuw en de stenen en
staat plotseling stokstijf stil

Even trillend alsof een herinnering
door hem heen trekt aan
lage schimmelande stallen

Hij schudt zijn vacht, als teken
vallen de woorden in de sneeuw

Nu is hij onzichtbaar

Alleen vervolgen sporen hun weg.

Bernlef

WINTERWEGEN

Niet alleen vossensporen, de achterwaarts
wijzende patrijzenprenten in de sneeuw,
maar ook de winterwegen,
smalle looppaden tussen schuur en erf
op geen kaart te vinden

Ieder huis rust als een spin

in 't midden van zijn eigen wegennet

Een tijdelijke taal
zoals het blaffen van een hond
stemmen achter een bosrand

Taal die niet begrepen hoeft te worden
zoals een kinderkrabbel: teken van
iets dat achter de rug is

Wanneer de winterwegen smelten
blijft het vermoeden van een landkaart
onder onze voeten

De eerste zwaluwen hoog in de
lege lucht, zij kunnen hem lezen wellicht
zij volgen andere wegen.

Bernlef

VANUIT DE VERTE

In memoriam Gennadi Ajgi

1

De sneeuw ligt dik op de velden
leeg op een trekker na
zonder banden gestrand
tussen twee hekken aan de rand

Op de voorgrond de begrafenisstoet
krakende jassen, bontmutsen, laarzen
en langs de kant van de sneeuwweg een vrouw
een roos in haar uitgestoken want

Hekken, schreef hij.
Hekken in de verte.
Hekken in de sneeuw.
Aan de rand van het heelal.

2

De vrouwenhand in de want houdt de roos
de roos zo broos bevroren
springt in splinters uiteen,
rode scherven die neerdwarrelen in de sneeuw.

3

Vanuit de verte gezien:
een groep mieren die iets voortsjouw

een zwarte slinger door de sneeuw
moeizaam voortploeterend tussen de witte velden.

4

Zijn woorden gaan schuiven
ruimen sneeuw, maken plaats voor
de bewegende zwarte regel op weg
met zijn kist, met de gebroken roos.

Bernlef

AAN DE VOET VAN DE FUJI

's Morgens tillen wolken hem op
zijn besneeuwde top een zwevend dak
boven de in de heuvels dwalende wandelaar.

Wapens, potten en pannen, opgedolven.
Donkere wolken dreven alle geluiden uit.
Raadsel dat hem zwijgend omfloerst.

*

Zwaard, rustend in een vitrine
tombe bewaakt door hydrometers.
Vogelgekwetter dringt dwars door gewapend glas.

*

Lege harnassen, klankkasten voor de wind
een kale vlakte vol karkassen. Luister naar
de duistere fluistering: oorlog op komst.

Bernlef